



42. szám.
Október 14. 1876

Megjelenik minden **szombatnapon** másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár : Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 hóra 4 frt, 3 hóra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
Előfizethető minden postahivatalnál és könyvárúsnál. **Kiadó-hivatal** : Pest barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja** : 5 hasábos nempareille sor 10 kr.

XXVIII. kötet.

TALLÉROSSY ZEBULON LEVELE

Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

DE MAR minek nem ajánlota az a tewrewk egytural hat esztendei fegyverszünetet? Csag hat hónap! Az alat Csernyajefftet lehet hidegre tenyi. Elall az jég közöt. De nem hiszek én fegyverszünetnek, ha csak nekem minden puskarol a kakast le nem vesznek s kapant nem teszik helibe. — Mink izs tudunk, hogyan kel nyulat lünyi »Jagdkarte« nélkül. (Hanem azt el ne mongya Széll Kalmannak!) — Legalabb ez alat megirünk egy török országgyűlist is. — Fele török, fele racz! Ejnye de szip országgyűlis lesz! Mi lesz tanacskozasi nyelv? Fognak szavazni bambuszszal, ugy csag yatagannal? Lesz-e ot izs független szabadelvü part? ugy utolyara mind függnyi fognak?

No de ne söpörjünk mink szomszid haza elöt; hanem söpörjünk csag magunk haza elöt.

Mar micsoda szörnyü nagy ügyetlenség volt azt a Mileticset befogatni! Eczer illetibe akarta valami jot tenyi: ki akarta vinyi raczokat Magyarorszagbul s meg fognak, hogy ne cselekegye; a helet, hogy atak volna neki hajot, kompot, hidat, lufbalont, hogy csag hamar mehesen: mig it tartoztatnak!

Aztan köszönök in szipen az ilyen immunitasi törvint, mind a milyen nekünk van: commassalva incompatibilitasi törvinyel. Ha adosagom vagyon, — az pedig sok becsületezs embernek, »vagyunk« — akor beavatkoza országgyűlis, s kipviselöt azirt megbünteti, hogy mirt nincs pinze? Hanem ha lopok, gyilkolok, — azt pedig nem cselekszem: — akor országgyűlizs elöäl engem videlmeznyi. Inkab videlmezen akor, ha exequalnyi akarnak, s büntesen meg akor, ha kriminalitast elkövettem: okosab lesz! Micsoda felfordult világ ez most!

alazatos szolgaja T. Z.

NŐK PANASZA.



HÁNY Éva a föld hátán:
Mindben talál hibát Ádám,
S miót' a paradicsomból
Kikerült: csak ránk dorombol!
Tán biz az almába ott
Ádám nem is harapott?
És nincs mindez értetek? —
Urak, ne ítéljete!

Gúnyoljátok a tetszelgőt,
Hajtornyunk hogy égig felnőtt,
Kóczos, póczos frizuránkat,
Hamis lángját az orczánknak,
Viganónkon rikikít,
Szánkon örök hihihít — —?
Mindent, mindent értetek! —
Urak, ne ítéljete.

Sokaljátok luxusunkat,
De az egyszerűség unat.
Jobb hát, hogy megítéltesünk,
Csak biránknak aztán tessünk.
Csalfa-csipő, ál-kebel,
Uszály, mely járdát lep el,
Minden, minden értetek! —
Urak, ne ítéljete.

S ha lányinkra hiúságot,
Férjeinkre adósságot
Hagyunk aztán örökségkép,
S illúziótok elszáll végkép:
Nyujtson vigaszt, jó urak,
Ez a hízegő tudat:
Mindent, mindent — értetek!
Urak, úgy ítéljete!

Hogy magyar nőnek születünk:
Megfelel rá minden tettünk;
Hordunk csak párisi hummit.
Bizonyítja »Alter s Kuzmik«.
Mért szóltok meg e miatt?
Férfiért van a divat! —
Mindent, mindent értetek! —
Urak, ne ítéljete.

Ülésezünk, és szónoklunk,
Kis eszünkön hogy tudadjunk,
Levetjük a nőiséget?
Hisz csak így kellünk ti néktek!
A könnyed, sima, s kivált
Kapós: az emánczipált!
Mindent, mindent értetek! —
Urak, ne ítéljete.

Többet szólunk tán mint kéne, s
Oly kérdéshez, a mely kényes?
Hisz mind liba, és bárgyucska
Előttetek, ki nem csacska!
A vásáron többre mén
A lármás, mint a szerény.
Mindent, mindent értetek! —
Urak, ne ítéljete.

Don Pedró.

S Z Á L K Á K.

P. püspöknek.

(Legujabb kridája alkalmából.)

1.

Er s z é n y e s a neved, és mégis rajtad a krida.
Értjük a gúnynevedet, telhetetlen papizsák!

2.

Hogyha bejuthata szent krédóba pogány Pipilátus:
Mért ne te szent Páter, krida-pogányba bele?!

Lonkai Antalnak.

»Könnyebb elefántnak túl hegyén átfutni,
Mint egy dűsgazdagnak menyországba jutni!
Lonkai szent ígét hűn követi nagyon,
Kapar, holott már is két nagy háza nagyon.

Sabadontius.

SZERBIA FELSZABADÍTÓJA.



No, barátocskám, hát elég e már a „szabadság” ;

UTI TÁSKÁMBÓL.

I r j a J Ó K A I M Ó R.

Agyuból kilőtt menyecske.

VALAMI nagy ünnepélyre készültek Toroczkón. Nagyfejú vendéget vártak. A piac közepén fel voltak állítva a mozsarak keményen bezövekelve. — Egyszer azt mondja a bíró, a város leggazdagabb embere, egy fiatal mult farsangi menyecskének, ki ott söntörködött a veszedelmes üteg körül:

»Nem félsz az ágyukhoz olyan közel járni, hé?»

»Nem ugyan hogy nem én!»

»De majd mikor elsül, akkor nagyot sikoltasz.»

»Ma nem.»

»De azt csak nem tennéd meg, hogy ráülj az ágyu szájára mikor elsütik?»

»Menjen haza főbíró uram, hozzon ide tiz forintot. Én bizony megteszem anynyiért. No ugye nem mer?»

A bíró látja, hogy most mingyárt ő vall kudarcot, s megy haza a tiz forintért. Az alatt a menyecske is eltávozott; de mire a bíró előkerült ő is megjött: hozott magával egy laskanyujtó deszkát. azt rátette a mozsár szájára, arra ráült vitéz szívvel, s aztán még maga kommandérozta hogy: »fájer!»

Igaz, hogy felrepült egy kicsit a levegőbe; de az is igaz, hogy talpra esett, mikor leért. Egy csepp baja sem történt. A tiz forint is meg volt érdemelve.

Ez óta ugy híják: ágyuból kilőtt menyecske.

S most már megteszi azt a Kunsztstuckot ingyen is, csupa tiszteletből, ünnepélyes szertartások alkalmával, hogy ráül az ágyura, kilöveti magát a levegőbe; de mindig talpra is esik, s nem történik vele semmi szégyen.

— Ezt csinálja utána a német, ha tudja!

A jeggyűrű.

Toroczkói történet ez is. Csinos Kis néprománcz tárgy.

Férhez kérték Zsakó Rózsikát, el is ígérkezett, jegyet is váltottak már. Deli szép ifju volt a vőlegénye; szerették is egymást.

Egyszer hirül hozza a szomszéd aszszony. hogy a vőlegényét ott látta késő este enyelegni a Biróék kapuzábjá alatt, a Katiczával.

— Nem lehet az, monda Rózsi; itt van nálam a jeggyűrűje: a neve is bele van vésve. Nem hagyhat az el engem.

— Haddlám, szolt a szomszédaszszony kíváncsian.

A Rózsika odaadta neki a jeggyűrűt. Abban aztán addig nézegették a belevéset betüket, mig egyszer kisiklott a kezükből, leesett a földre, elgurált a pad alá, ágy alá valamerre.

Ez rossz jel pedig! Elejteni a jeggyűrűt!

S ha még csak elgurult volna! De ugy eltűnt az, hogy meg nem találták többet.

Jól látták, merre gurult el, hallották a pengését, a hol megállt; de nem akadtak rá sehol.

Pedig kihordtak minden butort a házbul; a mi csak megmozdítható volt; hasztalan: a gyűrű nem került elő többet.

Rózsikát nagyon utolérte a bánat. A gyűrű elvesztése óta nap nap után mult s az ő vőlegénye háza tájára sem jött többet. Naphoszszant egyedül ült a guzsalya mellett, a hoszsu szép lenfonalat eresztve, a miből a menyaszszonyi vánkoscziha készül, s találgatá; hová lehetett a jeggyűrűje.

Anyja szidta, apja szidta, testvérei pirongatták, minek huzta le az ujjáról a jeggyűrűjét; vőlegénye meg az ablakára sem jött, megkérdezni, hogy meg van a még az a karikagyűrű? — Csak a kis fehér cziczája maradt hozzá szelid és hűséges, az ült mellette a padkán dorombolva, s hízelkedve törleszkedett hozzá. — Pedig a macskáról azt tartják, hogy az csalfa állat.

Negyed nap is elmúlt már. A szomszéd aszszony azt sutogta, hogy biz a Rózsika vőlegénye ugy vett bucsut a kapufélfától, hogy azt sem mondta senkinek, hová megy? Négy nap óta nincs a városban. Pedig a lakodalom kitűzött napja már holnapután volna!

Egyszer egy kis fehér czicza nagyot ugrik a padkáról, beszökik az ágy alá! egércinczogás hallik: s aztán előjön a czicza egy szép kis fia egérrel a szájában: azt odaviszi a Rózsika lábaihoz, s el kezd vele macskamódra játszani előtte.

Annak az egérkének a nyakán volt, mint egy őrv a Rózsika jeggyűrűje.

Semmi tündér-csoda se történt. A karikagyűrű belegurult az egérlyukba; a kis egér ki akart jönni a maga barlangja nyílásán s kihozta magával a nyakára szorult aranykarikát is.

Rózsika örömsikoltással verte fel a házat: »meg van a jeggyűrűm!«

»A jeggyűrűd meg van; de hát a völegényed?«

A leánynak a lelkét megnyitá ez az ötlet.

»Ha a jeggyűrűm a föld alatt volt, akkor a völegényem is ott van. Keressék őt a bányában.«

Ugy tettek. S ott találták a völegényét, egy elhagyott tárnába lezuhánva, a hol négy nap óta étlen, szomján, halálos kétségbeesés közt volt. — Kiszabadíták nagy örömmel. S az esküvő napján, nagy vigaság volt a városban. A lelkész prédikációt tartott az egyházban a gondviselés csoda utairól s ma is mindenki ismeri még az eltűnt jeggyűrű történetét.

A király s a kőrösi ember.

— Krónikás adoma. —



Tudvalevő dolog, hogy híres Kecskemét városa és Nagy-Kőrös, dulakodón élnek egymás között s mindegyik nevezetesebb akar lenni a másiknál, Kecskemét jó ideig megelőzte mindenben a jó kulcsos várost, s végdiadalát ott érte el, midőn jogakademiája lett s a kőrösi szabólegényeket, kőrösi jogászoknak nevezte el. Kőrös várt, leste az alkalmat, a mikor megboszulhassa magát s ez el is érkezett, midőn ő felsége az ötvenes években Czegléden fogadta a kőrösiek és kecskemétiak küldöttségét.

Midőn a felség a kocsiba akart lépni, egy kőrösi selyempruszlikus atyafival, beszédbe ereszkedett, s a mit miniszterek és országok sorsát a befolyó nevezetességek is kitüntetésképen ismernek, ő felsége kezét fogott az egyszerű emberrel.

A tulboldog honpolgár megszorítá a király kezét, s erősen fogva a kecskemétiak felé fordulva, így kiáltott fel:

— *Kecskemétiak! ide nézzetek! kőrösi emberrel fog kezét a császár!*

Olympi mulatságok.

— Hugofonia. — Magyar Állam. — Azella k. a. — Stb. —

Budapest az idei idényen is egészen az ujkor Athenéje lesz, műelvezet dolgában. Korunk ugyan inkább Perelesz kora, mint Periklesz é, s a Parthenon oszlopai, nálunk a börze homlokzatában ujulnak meg: de épen ezért classicus város a főváros.

Először is: habemus papam!

Carlo Hugo, von Trebics, (nem olvasandó Huglinak,) a civilisatio pápája haza érkezett. Mit mondtunk haza? Művész hazája széles e világ! S neki a művészetek mikádójának egész nagy világ nem is »haza« csupán egy »vármegye.« S mert ő az egész külföldön »otthon van« s közönségünk annyit hallott már olasz, francia, német, szanszkrit lapokban hugologikáról és cantomimikáról: tudjuk meg végül magunk is, mit birunk benne. Ki hát az a Carlo Hugo?

Legméltóbban ajánlja őt, saját nagy czime, mely teljességeben eképen menydörög le egy tenyi érnnyi vizitkártyán:

»Carlo Hugo, grand Tenor, il celebre inventore della Cantomimica, a diva Patti divus felülmúlója, a Hugologique és Chiquelogue szabadalmazott feltalálója, der Fürst der Tenoriten, a Chimie logique és Chimie politique retortája. *Ψυχοποροζαφος, a Civilisatio Pápája, Profét, il celeberrimo impressario dell' Accademia teatrale, a poezis Fejedelme, és a Fuchtel (Fustély) Selbstverlegerje.* (fertály esztendőre csak 2 forint.) Stb. etc. u. j. w.«

*

Megjött tehát, s mi boldog pestiek, aligha kikerüljük egy concertben hallhatatlan cantomimokáját. Mily műelv! Ki ne gondolna borzadálylyal kevert gyönyörrel a két farsangja történt redoutable hangversenyre, midőn mint Gégekirály hang-dynamittal vetette föl a kétféle álló fővárosi füleket? Ha a csatogányának hyppopotamus torka lenne: az bömbicsélne így! Ha a Pecsifik öreg lokomotivja gelicéket okádna kürtöjén: az turbékolna ily böszülten! Ha az elefántormmányt fuvolává ligatnák: (már ez azonban nem lehetséges,) az beregne ily lágyan.

S mi csoda, ha ő »a három oktáva« tenorhangú isten-ember, önérettel így szól: »Ha Tóth Vilmos az ő beszámíthatlan kis tenorhangjával miniszteri tárczát nyert el: a »költészet fejedelme« és a »civilisatio pápája« sem lehet kevesebb az ő három oktávan túlterjeszhető tenorjával, — mint »Magyarország czárja!«

*

Nagy élvezetnek vagyunk tehát kitéve, ha ő csakugyan fellép. Kérjük is Magyarország czárját, addig ne írja alá a szentpétervári opera rátukmált szerződését — ha két czár közül egynek várnia kell, az Sándor czár legyen! — míg mi nem hallottuk őt. Igaz ugyan, hogy Podmaniczky intendants, nem oly feltétlen feltételekkel kínálta meg, mint a művészet egy szerény vazallusához

illő, szemben a művészet Messiásával: de istenem! hiszen ő három oktávájú magán énekes. Hozzá nem méltó, hogy mint egy didbáb kardalnok Chorioláni szerepre vállalkozzék!

Reméljük tehát a kikerülhetetlent!

*

Egy legfelsőbb kézirat is van e lapban, »hivatalos«, kinevezés. Kinevez bizonyos Jacques Deutsch urat »Chevalier de la Civilisation«-nak. Neki erre joga van. A minthogy jogosult e költeménye is:

Auch Fürsten sind bescheiden.

»Le kell nekem guggolnom, hogyha költök;

Muszáj, hogy én szerény legyek,

Mert kiegyenesedve, — ezer ördög! —

Fejem beütné az eget!«

Óh irigylendő Charles de Trebics, ki ezt teheted! Maga Hugo Viktor is csak félig Hugo Károly!

*

Azon hangversenyben, melyben a jó istent vegyes karban dicséri, kherubim és szerafim, tenger és orkán, ember és állat, költő és számár: a nagy világ örökös zajában a nagydobot kétségtelenül a P. Lonkai »Magyar állama« üti. Üti már 5000 eszt. . . 5000 szám óta s ütni fogja míg bőre állja. S ez szól úgy mint a Carlo Hugo tenorja, pedig már mennyi rajta a folt! A nagy dob meg sokáig fogja gyönyörködtetni a finom idegzetű Pietast.

Különben nagy a hasonlat a két nagy hang-akrobata között. Hugo Károly a civilisatio pápája: Lonkay Antal a pápa czivise. Hugo Károly a chimie politique retortája: Lonkay Antal a chimie petripiculiue retortája. Az Magyarország czárja: ez a magyar papság szultánja. Csakhogy az utóbbi igénytelenebb férfiú; amaz így nevezi magát: »Carlo Hugo il principe della poesia«; emez csak így írja nevét alá: »Antonio Lonkay, commendatore dell'ordine di san Silvestro.«

Igy írta alá azon Garibaldi és Victor Mano nyelven irt sürgönyt is, melyet a bolognai kath. congressus megnyitására küldött, s melyet hogy az olaszok is megértsenek, magyarul is közöl a M. A. 232 — 5013. számában. Nagy hatású telegramm, s kivált a vége nemes mintául szolgálhat minden toastum sacrumnak. Szól ekép:

»Evviva l'incorruttibile difensore della giustizia. l'infallibile custode della verita, l'augusta rappresentante del principio d'autorita e della vera liberta. Evviva il glorioso santo Padre, evviva la solidarita cattolica!«

(Csak az benne a veszedelem, hogy mind ez a vivatózás egy nappal azután érkezett meg Bolognába, mikor a congressust széjjel kergették.)

*

Lesz tehát olympusi élvezetről gondoskodva bővel! Itt vannak ok ketten! De mit látok? Az istenes lap harmadik oldalán (a negyedikbe szegyenlős

ember óvakodjék bepillantani.) közvetlen e sor alatt »felelős szerkesztő Lonkay Antal« — mit olvasok?

»Az Orpheumban a híres költőnőcsiné Azolla k. a. vendégjátéka. Pontban 11 órakor bámulatos óriási ugrás a levegőbe.«

Apage Satanas!

Hogyan, szent férfiú! te asceta, te stilita, te dominikánus, te pádovai Antonius! Ilyen istentelenséget recomendálsz olvasóidnak, az egyházi férfiaknak? Egy † kisasszonyt, a ki † † éji tizenegy órakor a levegőben † † † óriásit fog ugrani, mindenki szeme láttára . . . Libera nos, Domine!

De már ide nem megyünk el. Majd csak kivárjuk, míg föllép a másik, a civilisatio pápája.

Don Pedró,
a civilisatio pápája.

AZ ÖREG BRASSAIRÓL.

BOCSANAT! »Brassai bácsi«-ról, mert ő, a mint emberemlékezet óta, sohasem volt fiatal, úgy soha el nem öregszik. Ő volt, van, és marad még sokáig »Brassai bácsi«-nak.

Mint megrögzött spiritualista, egy időben elkeseredett polemiákat üzött a lapokban, Mentovich Ferencz, a megrögzött materialista ellen.

Betér Brassai bácsi Kolozsvártt egy vendéglőbe, hogy mindég kitünő étvágyának kielégítse igényeit. A mint az asztalnál jóízűen falatozván, körültekint, ki mást lát meg közel szomszédságában, mint a Maros-Vásárhelyről átrándult Mentovich Ferenczet, ki éppen egész megadottsággal szopogatta a hegy levét.

— Jó napot Brassai bácsi! üdvözlí őt Mentovich. Gratulálok a kitünő étvágyhoz. Sohasem hittem volna, hogy egy spiritualista gyomra, ily jóízűen beszédi a materialistákat.

— Én meg azt nem hittem volna, hogy megcsontosodott materialista létere, annyira megadja magát a spiritualistáknak.

* * *

A kolozsvári muzeumkert bejáratánál, Brassai bácsi mint igazgató, egy tiltó feliratot függesztetett ki: »Mindent a szemnek, semmit a kéznek!«

Valakinek váltig furta az oldalát, miként fogjon ki a tilalmon? Egyszer aztán, Brassai

bácsi szeme láttára, egy virágágy legszebb rózsáját — leharapta.



— Ezt nem tiltja a »Mindent a szemnek, semmit a kéznek« felírás!

Brassai bácsi, szeliden végig simított szép hosszú szakálán, s ennyit mondott:

— Uram, barátom! azt a feliratot emberek számára írtam.

* * *

A »kis« Szabó Károly, kitünő történetstünk, a mily harcias hangulatú historikus »a magyar vezérek korá«-ban, ép oly szelid, galambtermészetű ember.

Azt azonban még ő sem tűrhette el, hogy Gyulai Pál nálánál nagyobbnak tartsa magát. Ez a kérdés állandó casus bellit képezett közöttük, melylyel az ingerkedő Gyulai, mindég kitudta hozni szelid nyugalmából. Egy izben Szabó Károly haragja tetőpontján — kedvencz indulat kifejezésével — Gyulait épen a »csillagok lerugasával« fenyegette, midőn benyitott Brassai bácsi, kit a köztük fennforgó nagysági kérdésben közakarattal, megtettek döntő fokunak.

»Várjanak csak kissé, Nagyságtok! Mindjárt megmondom, melyikük a nagyobb, csak elébb megmérem mindkettejüket — a szakállammal!«

— || —

Csernajeff hadi tudósítása.



— Irja ön: a törököktől elfoglalt hadiszálláson találtunk szerb foglyokat, fenyársolva, megnyúzva, es félig megsültve.

Takarodó.

Csak vonjuk össze a vitorlat,
Fordítsuk vissza csolnakunk;
Jobb lesz, ha böles politikával.
Most már irányt változtatunk.
Hitelezők szemébe néztem,
Bátorságom inamba szált;
De sokaknak hasznára vált.

Elöre törni, feljebb-feljebb,
Szivem hevült, keblem dagadt;
Egész csaták zajongtak át e
Fakoszinü kabát alatt.
Tapostam én is országutad'
Dicsőség, tulvilági kincs,
S egy szép napon csak arra jöttem,
Hogy a csizmámnak talpa nincs.

S mert a dicsőségnek bolondja
A soknál is sokabb vagyon,
A széles uton lökdölőznünk,
Tolonganunk kellett nagyon.
Kijár lénungja a vitéznek,
Habár elveszti a csatát;
S csak azt nyerem én, hogy könyökben
Kiszakadt rajtam a kabát.

Már elmegyek provinciára,
Hisz ott sokkal tisztább a lég;
Ha ott kiszáll a tárcza lelke,
Talán adnak hitelbe még.
Göröngyös utamról letérek,
S leszek vidéki versiró;
Vagy — mert falun protection nagy
Harangozó s tán kisbiró,

Pap Kálmán.

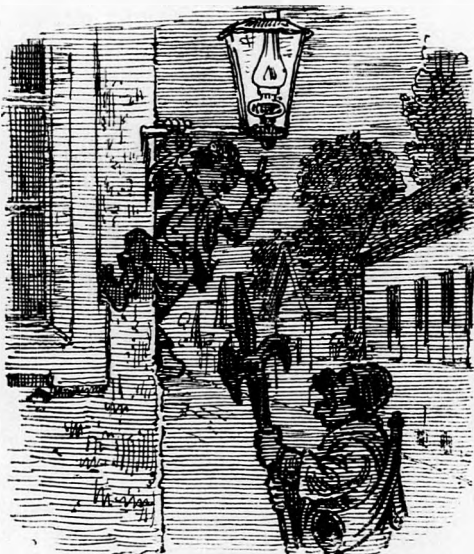
A hivatalhajász.



— Hígyje el nagysád, hogy kineveztetésemért föllebbvalóimnál egy lépést se tettem!

— Elhiszem, de annál többet csúszott.

Mit csinál a cigány a lámpással ?



Egy városkában éppen, felkapaszkodott a lámpa oszlopra a cigány, hogy az utcai lámpát lelopja.

— Mit akarsz ott, gaz lélek! röffen rá az arra járó bakter.

— Á hámvát koppantom el, hogy jól lássak há elmegyek mellette!

Kölcsönös áldozatkészség.



Házi ur. Ön már két éve nem fizet semmi házbért, kénytelen vagyok másnak adni ki a szobát, a ki megfizet. Nézzen hát más lakás után, s menjen isten hirivel, elengedem a két esztendei házbért.

Lakó. Az istenért, uram! hogy hagyjam itt most a kedves házát, mikor ugy megszoktam? Inkább én is hozok áldozatot: emelje föl nekem a lakbért!

PAPIRSZELETEK.

— **A pénzügyminiszter** az exposeéjában azt mondá: az idén nem adtunk el annyi sőt, mint tavaly, a keleti zavarok miatt.

— Az ám, mondja rá egy képviselő: ezuttal Szerbia sózott be nekünk!

— **Ki az a kebedus hölgy**, a kinek rendszerint az imádoí buknek el? Kulacs.

— **Hány orvo**; tesz egy sirásót? — Egy, mert mindegyiknek külön sirásóra van szüksége.

— **Lipcsében** egy német költő e czimet adta művének: »Gyöngyök, gyémántok és drágakövek a képzelet szellem gyarából. — Ára 6 garas.«

— **Mi a lyra?** Megtanulhatjuk ezt H. C. emez aesthetika előadásából: »A lyra, mind tartalmánál, mind nyelvezeténél fogva, oly okozmány, mely a különböző okok lényekedése által lön előmozdítva.« (No ez ugyan lehet csizmahuzó is.)

Aszszonykortes, a régi nemesi világból.

(Életkép.)

Irta Váli Jókay Eszter.

Egy vénleány a hajdani kortesvilágból, a kit szemből Póli kisasszonynak czimeztek, háta-megett paripa Panna néven szoktak emlegetni, maga a kisasszony pedig nevezte, és ha a dolog írásra került írta is magát Apollonia Váry de eadem m. p.

Most már hát tudjuk, kit tiszteljünk azon sajtósági nőalakban, a ki nélkül tisztujtás vagy országgyűlési követválasztás, abban a megyében, melyben lakott, nem történhetett ennek a századnak első felében, és a ki valóban nevezetes tényező is volt egyik vagy másik párt bukásában, vagy dialalában. És az nem kinevetni való állítás, hogy a közügyekre van befolyása a nőknek, kivált a kik magok is beleártják magokat; — hisz a világtörténet számtalan példáit mutatja a szép, de különösen eszes nőknek, a kik nagy eseményeknek voltak esz-kezői, és indító okai.

Póli kisasszony a szépnemhez tartozott ugyan, hanem nála mindig a nemet tették a szép elé; de azért ha hiányzott is nála a szépség, ész dolgában nem szorult a szomszédba — mint maga szokott dicsekedni — csakhogy gyakran nem női ügyekbe is szeretett avatkozni: különös szenvedélye volt a korteskodás.

A mint megpendítették a tisztujtást, vagy követválasztást, azonnal félre tette guzsalyát, odahagyta szállóskertjét, nem gondolt semmivel, csak hogy nála nélkül valamiképp meg ne találják választani a megye urait, és az országos képviselőket; ment egyik helységről a másikba, körutat tett az egész megyében, gyors lábakkal; — gyalog elébb bejárta a választókat, mint a forspontonjáró táblabíró.

S ha lábai gyorsak voltak, nyelve még gyorsabban pergett ha valakit felakart dicsérni vagy le-akart gyalázni. Lábai és nyelve gyorsaságának köszönhetette a paripa Panna elnevezést.

Póli édes apja azok közé az ugynevezett hété-szilvafás nemes urak közé tartozott, a kik minden olyan foglalkozást nemtelen, és lealacsonyítónak tartottak, a mi kenyérkereset módja volt, — az egy prokátorságot kivéve.

A vármegye- hivatal nem hogy kenyeret nem adott, sőt sok kenyérpusztítót kellett a mellett a fé-

nyes és csak tisztelettel járó diszes hivatalt viselő- nek tartani. Egyetlen fiát tehát, miután az ügyvédi oklevéllel hazakerült, beszállította a megye székvá-rosába, mint tréfásan gunyolta len c s e p r o k á t o r -nak; mert ha otthon marad nemesi birtokán: csak vármegyei esküdséggel kell neki beérni, már a szolgabírói kiadásokat nem bírja meg a kis jószág jövedelme, pedig még a Póli leány is itt van. HÁT HA PÓLIT KÉRNI JÖNNEK,

MIT ADUNKANNAK SZEGÉNYNEK? — danolta tréfá- san az apa; csak próbáljon a fiu megélni esze után, a diplomájából, ne vágyják vármegye úra lenni, hiszen tiszteletbeli alügyésznek a legközelebbi tisztujtás- kor kinevezi a főispán — az bizonyos. — Meg is történt a legközelebbi alkalommal. Lett a fiuból ügyes, derék keresett prokátor. Nagyhamar meg is kellett neki házasodni: mert a sok élelmiszér- rel nem tudott hová lenni. Igaza volt apjának mikor azt mondta: jó kenyérkereset a prokátorság; mert nem csak kenyérnek valót, meg len c s é t, hanem pecsenyének valót is nagy bőséggel szoktak hordani a faluról jövő kliensek; már egy kis kony- hára való nélkül nem bátorkodnának megjeleni a fiskális urnál, a dologok mint — állása felől tuda- kozódni.

Pólinak bátya igen nevezetes ügyvéd volt a városban, édes apja pedig hatalmas kortesvezér — ugynevezett megyeszája — a vidéken. A leány büszke volt mind a kettőre; harmadik tárgya büsz- keségének pedig volt családi neve: Váry de eadem! hol van egyhamarjában egy ahoz hasonló név, melyért ő azt az őseitől öröklött széphanzásu nemes nevet felcserélni?! Nem is lett más törvé- nyesen elismert neve, megmaradt holtanapjáig Apollonia Váry de eadem. De még is a paripa Panna nevezet az, mely czímen őt az utókor em- legeti.

Póli miután apja elhalt, beköltözött a városba bátyjához; a kinek neje igen beteges állapotban levén, nagyon kellett a háztartás körül az a tüzről pattant falusi leány, valódi jótétemény volt ágyára nézve, a ki alig mozdulhatott ki a szobából.

Póli nagyhamar rendbehozta az egész háztájt,

felmentette a gazdasszonykodás gondjai alól ánya asszonyát, a ki szinte szemlátomást üdült sógor-néja gondos ápolása, és a minden aggságtól ment, kényelmes életben; hálául megtanította ő is Pólit a kávézás illedelmes műveletére, és a kellemes ital élvezetére rászoktatta.

Akoriban még a kávé senki pohárból — vagy mint mondani szokták glászliból — nem itta, hanem voltak kávésfindzsák; gyűszű alaku, szűk-öblű, kigyóformájú füllel, volt a csésze föle, melynek alja oly mély volt, hogy a findzsa föléből alig néhány vonalra látszott ki. Sok helyeken lehet még látni abból a régi korból megmaradt kávé edényeket, de azt talán már nem sokan tudják, milyen volt az akkori illemszabály a kávézásra nézve — melyre Pólit ánya figyelmes türelemmel tanította, és nem lehetett panasz a tanítványa nehéz felfogása miatt: mert az egész buzgósággal gyakorolta magát a kedvencz tanulmányban.

Még akkor híre sem volt a kávémasinának, hanem szép tiszta mázos bögrében főzte a gazdasszony kávéját, ott állt mellette a tűzhelynél kanállal kezében, igazgatta a habját, nehogy elfusson, s vége legyen a kedves jóillatu élménynek; mikor aztán már nem habzott, hanem leülledett a megfőtt pörkölt kávédara a bögre fenekére: akkor hogy még hamarabb leszálljon és egészen megtisztuljon, egy kanálnyi hidegvizet öntött a forni megszünt kávéra, mialatt a tüztől egészen eltávolította, azután pedig vigyázva leszűrte az aranytiszta barnalevet szép virágos aranyösszegélyű kantába.

Ez a dolog kivétel nélkül minden háznál — a hol kávézni szoktak — a házi asszonyság, vagy kisasszony kötelessége volt. Az asztalnál ismét a nő tisztje volt a kávé osztás, és valóban több figyelem kellett hozzá, mint a mostani thea töltögetéshez.

Legelsőbb is bele rakták a nádmézet a findzsa fölébe, azután teletöltötték azt a kantából fekete kávéval, és az akkor használni szokott piczike kávé kanállal felkavarták, hogy elolvadjon benn a cukor, és a tejeskávé egyformán édes legyen aljában fölében ha a tejjel vegyül, a miből azután annyit adtak hozzá, hogy a kávésfindzsának alja, föle megtelt; — úgy kínálták és ették is aztán ujnnyira vagdalt piritott kalácscsal mártogatva a felső részéből csészéjük-

nek a kellemes eledelt; mikor már a csészeföleből kifogyott, akkor szép ügyesen beletöltötték a csészealjában levő már meghidegült kávé az üres findzsa fölébe, és azt úgy itták meg abból. Nagy ügyesség, és gyakorlat kívántatott ahhoz, hogy mikor a terjedelmes aljából a sokkal szűkebb fölébe a csészének át töltötték a kávé: azzal a kávé abroszt, és ruháikat is lenye öntsék. Sokkal könnyebb, és egyszerűbb módja lett volna a már benne levőt az aljából kihörpölgetni, mert abba már ugy sem volt szokás mártalékot használni, de a ki azt tette nagy illetlenséget követett el a szokás ellen, az első felét csészéjüknek nem volt illő a szájhoz vinni, vagy abból a kis kanállal enni.

Póli nagy hamar beletanult a jó kávé főzésbe és az illedelmes kávé ivásba. Még az is figyelemre méltó volt, hogy a ki megelégedett az élvezett adag kávéval, az a mint a findzsa aljába áttöltött utolsó csöpp kávé kihörpölte a csücsös kifestő edénykéből: azt az aljára lefeléborítva tette le kezéből: a ki findzsája fölét leborítatlanul hagyta azt jelentette, hogy annak még kell a kihült utoljára megivott kávé után egy korty forró; azt hát kellett tudni a házi asszonynak, és arra figyelni, ki mi módon teszi le kiürített csészéjét? Abba a findzsába ismét tett cukrot és töltött egy pár ujnnyira kávé, de nem keverte fel a kis kávé kanállal, hanem mindjárt csak tejet is adott hozzá egy kanállal, és ugy szolgált vele annak a ki csészeje tetejét nem fenékkal felfordítva tette le maga elé. Azt nagy hamar felfogta és alkalmazta is Póli a mikor csak módjában volt. Megkedvelte a kávézást egész életére.

Voltak aztán olyanok, a kik nagyon szabadkozottak; hogy ők csak véletlenül feledték lefelé borítani csészéjüket, de nekik már elégséges volt j hanem azért ha már bele van töltve az ő általok használt edénybe, hogy ezuttal kárba ne vesszék ez a drága jó ital, hát csak megiszszák — ha megárt is, ne fáradott hiába a házi asszonyság, Póli nem tartozott az olyan képmutatók közé; őszinte megmondta; hogy de neki ugyan olyan jól esik; oda is nyújtja a le nem borított finzsát, lehet abba még tölteni, nem bánja ha megint lefut is az aljába, elkölte ő azt is józuen, nem árt meg ő neki. (Folytatása köv.)

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Státó utca 80-ik szám alatt.

Budapest 1876.

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvételnék:**A KIADÓHIVATALBAN**
Athenaeum-épület.

Budapest Baratktere 7. szám

Rajzolja

JANKÓ.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS JÓKAI MÓR LAPJAIRA.

A HON.

Politikai napilap, esti lappal, a legnagyobb alakban.

Esteli tárczájában a legkitünőbb, s az újabban világhírűvé lett külföldi írók elbeszéléseit hozza.

Jövő évnegyedben veendi kezdetét benne Jókai Mór nagy regénye „EGY AZ ISTEN” czimmal.

A HON előfizetési ára:

havonként	2 frt.
évnegyedre	6 „
félévre	12 „

Politikai néplap.

az

IGAZMONDÓ,

különösen szem előtt tartja a politikai értesítéseken felül a nép ismeretei terjesztését, s TÁRCZÁJÁBAN mindig sziv és elmeképző olvasmányokat hoz.

Előfizetési ára:

évnegyedre	1 frt 25 kr.
félévre	2 „ 50 „
egész évre	5 „ — „

Az előfizetési pénz e négy lapra az **Athenaeumba** küldendő. Budapest, Barátok tere 7.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

AZ „ÉLETKÉPEK”

1876. október-decemberi folyamára.

Azon kezdjük előfizetési felhívásunkat, hogy **lapunk árát leszállítjuk évnegyedenként 4 forintra, félévenként 8 frtra.** Azon tisztelt előfizetőinknek, kik az októberi évnegyedre már 4 frt 50 krt küldtek be, a fölösleget a januári előfizetésbe betudjuk, vagy tetszésük szerint rendelkezésükre bocsátjuk.

Indoka ez árleszállításnak az, hogy a mit terveztünk, lapunknak naponként képekkel ellátását, technikai akadályok miatt lehetetlennek találtuk, s ezentul csak akkor adunk képeket, a mikor azok valamely szöveg illusztrációjához szükségesek s ezért nem viseljük az illusztrált lap sokatigéző czimét.

Főfigyelmünket lapunk irodalmi tartalmára fogjuk fordítani.

Jövő október elsejével megkezdjük Jókai »Szép Mikhál« című történelmi háttérű, hosszabb társadalmi regényét a XVII-ik századból. — Azonkívül igyekezni fogunk lapunk tartalmát legjobb nevű és tehetségu író-társaink műveivel gazdagítani.

Lapunk előfizetési díja évnegyedre 4 frt,
fél évre 8 frt.

Félévre előfizetőknél Jókai Mór »Forradalom alatti műveit« fogjuk díjtanul megküldeni diszkiadásban, de csak saját kívánatukra — csupán 30 kr. csomagolási díj beküldése mellett.

Lapunk eddigi számai (Junius, Julius, Augusztus, Szeptember) teljes példányban és bekötte megrendelhetők lesznek szeptember végeig 6 frtért.

Gyűjtőknek és könyvtárosoknak tiz % rabattal szolgálunk.

Az előfizetési összeg az »Életképek« kiadó hivatalához (Barátok-tere Athenaeum) intézendő.

Budapesten, 1876. szeptember 18.

Jókai Mór, Törs Kálmán,
az Életképek kiadó tulajdonosa. az Életképek felelős szerkesztője.